

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)

la proiectul Hotărârii de Guvern Cu privire la aprobarea Programului National de Extindere și Reabilitare a Pădurilor pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiune pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027 (număr unic 1012/MM/2022).

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Agenția Proprietăți Publice (Nr.03-04-441 din 23.01.2023)	În limita competențelor funcționale, comunică lipsa obiecțiilor.	
Ministerul Economiei (Nr.03-274 din 31.01.2023)	În limita competențelor funcționale, comunică lipsa obiecțiilor.	
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (Nr.02-07/295 din 31.01.2023)	<p><i>La proiectul Strategiei</i> De ordin general: 1. Sugerăm autorilor să revadă perioada acțiunii proiectului Programului, deoarece potrivit pct. 9 din Regulamentul aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politiei publice</i>. Programul este un document de politici publice pe termen mediu (3-5 ani);</p>	Se acceptă parțial, a fost modificată nota la proiect, fiind stipulat motivul.
	2.Se propune ca durata Programului să fie pentru perioada 2023-2027, ceea ce va corespunde cerințelor HG Nr. 386 din 2020;	Se acceptă parțial, a fost modificată nota la proiect, fiind stipulat motivul.
	3.Denumirea Planului de acțiuni nu corespunde cu cea a Programului și cu perioada de acțiune;	Se acceptă parțial. Denumirea Planului de acțiuni a fost corectată. Planul de acțiune este elaborat pentru prima perioadă de implementare a PNERP (2023-2027).

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (Nr.02-07/295 din 31.01.2023)	Suma costurilor totale indicata la pag. 43 nu corespunde cu cea indicată de la pag. 53.	Se acceptă.
	<p><i>De conținut:</i></p> <p>1. Referitor la activitatea 1.3.2., suprafețele indicate (1025 ha) corespund cu cele ale activităților de mai sus, 1,2.5 și 1 .2.3., unde se propune plantarea culturilor silvice pe o asemenea suprafață (presupunem că este o scăpare tehnică);</p>	Se acceptă, datele s-au rectificat.
	2.Se propune la Acțiunea 1.3. să se includă în <i>Instituții responsabile</i> și APL, deoarece majoritatea fâșiilor de protecție se află pe suprafețele gestionate de acestea;	Se acceptă.
	3. <i>Obiectivul specific 3</i> se propune să fie exclus, activitățile indicate <i>sunt</i> de ordin operațional si nu prevăd politici publice noi de dezvoltare sectorială;	Se acceptă parțial, formularea și conținutul au fost parțial modificate. Acțiunile din cadrul Obiectivului sunt foarte importante pentru culturile silvice plantate și/sau reabilitate în PNERP, fiind trasate și în PA1.
	4. <i>Acțiunea 2.4.</i> se propune de a fi exclusă sau modificată deoarece prin activitățile menționate nu este clar cum vor fi consolidate capacitățile pepinierelor private sau comunale. Cu titlu de propunere a acțiunii „Ajustarea cadrului legal pentru atragerea mediului de afaceri în dezvoltarea pepinieriilor", deoarece în funcțiile politicilor publice nu intră si asigurarea capacităților entităților sau capitalului privat;	Se acceptă parțial. consolidarea capacităților pepinierelor private sau comunale se va realiza printr-un subprogram de granturi, instruire personal etc., corespunzând și necesității dezvoltării mediului de afaceri în zonele rurale.
	5.Pentru <i>acțiunile 5.2. și 5.4.</i> se propune de inclus în <i>Instituții responsabile</i> și MAIA, deoarece vizează sectoarele de bovine, ovine și caprine;	Se acceptă.
	6. <i>Activitatea 5.2.2.</i> se propune de a fi redactată în felul următor „Evaluarea amplasării fermelor de creștere a ovinelor și caprinelor și a căilor de deplasare a animalelor domestice spre pășunile publice limitrofe terenurilor împădurite" deoarece evacuarea stânelor nu ține de competența Ministerului Mediului, iar amplasare acestor unități economice este în conformitate cu deciziile APL.	Se acceptă, textul activității respective s-a reformulat, la participanți/parteneri s-au adăgat APL.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Finanțelor (Nr.05- 17/30/163 din 01.02.2023)	<i>La Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP)</i> Partea descriptivă a Programului (PNERP) urmează a fi structurată conform prevederilor pct.11 din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020.	Se acceptă.
	<i>Subcapitolul 2.5 „Problemele stringente ale sectorului forestier”</i> nu corespunde în totalitate cerințelor expuse la pct.11, subpct.2) din Regulamentul menționat supra în partea ce ține de descrierea posibilelor consecințe în cazul neintervenției în soluționarea problemelor și a impactului acestora asupra principalelor grupuri vulnerabile afectate, cu folosirea dovezilor cantitative și calitative.	Se acceptă parțial, textul subcapitolului a fost reformulat pentru a corespunde actelor normative de domeniu.
	Totodată, Tabelul 2 la subcapitolul 2.5.2 „Tăierea ilicită a pădurilor”, urmează a fi exclus.	Se acceptă parțial, denumirea și conținutul tabelului respectiv au fost parțial modificate.
	<i>La Capitolul 6 „Costuri”</i> este necesar de precizat volumul cheltuielilor pentru implementarea PNERP, deoarece sunt divergențe între datele capitolului dat (521,4 mil. euro) și capitolul 5 „Fundamentarea economico-financiară” din Nota informativă (739,2 mil. euro).	Se acceptă.
	Unitatea de măsură al costului realizării Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) urmează a fi adusă în concordanță cu prevederile principiului unității monetare, stabilit prin art.6 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.	Se acceptă.
	Totodată, costurile urmează să fie divizate pe fiecare obiectiv specific în parte și pe ani cu indicarea resurselor financiare și nonfinanciare, luând în considerare alocațiile aprobate prin Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359/2022 și limitele de cheltuieli pentru anii 2024-2025 stabilite prin documentul CBTM (2023-2025) aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.692/2022.	Se acceptă.
	E de menționat că, sursa principală de finanțare a PNERP va fi asigurată de parteneri de dezvoltare (83,5%). În cazul în care aceste surse nu vor fi acceptabile/disponibile, povara asupra bugetului de stat va crește considerabil. Astfel, considerăm oportun selectarea	Se acceptă parțial. Președintele Republicii Moldova, Guvernul și Ministerul Mediului sunt într-un proces

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	activităților prioritare pentru atingerea obiectivului PNERP și evaluarea costurilor reale vizate. Mai mult ca atât, art.131 (6) din Constituția Republicii Moldova stipulează, că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.	amplu de mobilizare a resurselor financiare din surse externe. Până la prezent sunt identificați circa 15 potențiali finanțatori/donatori.
	Potrivit art. 25 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, elaborarea proiectului actului normativ este precedată de studiul de cercetare ex-ante în conformitate cu Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, în cazul în care proiectul prevede reglementări cu impact asupra bugetului. Respectiv, urmează de prezentat/descris pe larg impactul sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de aceste costuri.	În proiect au fost utilizate date din diferite studii de cercetare, efectuate recent. Au fost completate cu date suplimentare Cap. Costuri și cu date privind părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de aceste costuri
	La acest capitol nu este cazul descifrării costurilor generale ale implementării PNERP, precum și categoriile de activitate, deoarece detalierea acestora se regăsește în Plan. Ca urmare, Tabelul 3 și subcapitolul 6.2 urmează a fi excluse.	Se acceptă parțial, deoarece, PNERP este elaborat pentru o perioadă de 10 ani, iar PA1 pe perioada de primii 5 ani s-au redat anumite aspecte generalizate privind costurile estimative totale pe 10 ani.
	La indicarea surselor de finanțare a PNERP urmează să fie indicat „bugetul de stat” în locul ”contribuției Guvernului (bugetul de stat)” și „Moldsilva”.	Se acceptă.
	La Planul de Acțiuni Planul de acțiuni, ca parte componentă a Programului, se va structura conform prevederilor pct.12, subpct.4) din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, la capitolul costurilor de implementare urmează să conțină expres costurile de implementare planificate divizate pe fiecare an și măsuri, cu indicarea cheltuielilor pe fiecare sursă separat (bugetul de stat, inclusiv proiectele finanțate din sursele externe). Tot aici, sursa de finanțare „bugetul de stat” se va substitui cu sintagma „bugetul autorităților/instituțiilor implicate”.	Se acceptă.
	Subsidiar, nu pot fi acceptate costuri suplimentare pentru măsurile prevăzute în Acțiunea 4.1 „ <i>Perfectarea cadrului normativ special</i> ”, dat fiind faptul că elaborarea/modificarea cadrului	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	normativ sunt sarcinile/funcțiile de bază ale autorităților publice responsabile de domeniile de activitate gestionate.	
	De asemenea, este necesară descifrarea abrevierilor utilizate în coloana „Instituții responsabile”.	Se acceptă.
	<p>Totodată, la stabilirea acțiunilor cu termen de implementare 2023, urmează a se ține cont de faptul că, potrivit Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359/2022 pentru regenerarea/extinderea și protecția fondului forestier au fost aprobate 40,0 mil. lei., iar la etapa actuală nefiind posibil de intervenit cu modificări, în vederea alocării mijloacelor financiare suplimentare și adoptării unor măsuri noi. Astfel autoritățile/instituțiile implicate în implementarea planului de acțiuni urmează să asigure realizarea măsurilor din contul și în limita mijloacelor aprobate acestora.</p> <p>Prin urmare, ținând cont de necesitatea implementării agendei de priorități/politici stabilite atât pentru anul curent, cât și pe termen mediu, este imperativ ca alocarea resurselor publice să fie efectuată în strânsă corelare cu angajamentele asumate, precum și cu posibilitățile reale ale bugetului de stat.</p>	Se acceptă.
	<p>La Nota informativă <i>La capitolul 5 „Fundamentarea economico-financiară”,</i> cuvintele „contribuția Guvernului (bugetul de stat)” urmează a fi substituite cu cuvintele „bugetul de stat constituie”, iar sintagma „Moldsilva” urmează a fi exclusă.</p> <p>În context, este de apreciat importanța Programului și considerăm că extinderea și reabilitarea pădurilor constituie o necesitate stringentă pentru țară, însă ținem să menționăm că, finanțarea măsurilor din planul de acțiuni se vor efectua în dependență de disponibilitatea spațiului bugetar-fiscal existent și prioritățile sectoriale stabilite de Guvern.</p>	<p>Se acceptă parțial, la activitățile de reabilitare în fondul forestier gestionat Moldsilva folosește mijloace din activitatea comercială.</p> <p>Se acceptă.</p>
Ministerul Justiției (nr. 04/886 din 31.01.2023)	<p>La proiectul hotărârii Guvernului: Se va rectifica anul adoptării hotărârii prin substituirea cifrelor „2022” cu cifrele „2023”.</p> <p>Se va exclude scopul pentru care se propune adoptarea actului normativ, acesta indicându-se în nota informativă a proiectului, deoarece preambulul este propriu actelor normative deosebit de importante (a se vedea în acest sens art. 43 alin. (2) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<i>La pct. 1</i> , din rațiuni de redactare, este necesar ca cuvintele „se anexează”, să se expună între paranteze rotunde.	Se acceptă.
	<i>Pct. 3</i> se va revizui în partea ce ține de referința la faptul că, Ministerul Mediului va elabora, în comun cu alte autorități administrative centrale și responsabile de punerea în aplicare a Programului menționat la punctul 1, programe pe termen mediu pentru implementarea acestuia, or, potrivit pct. 9 din <i>Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice</i> , aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 386/2020</i> , Programul este un document de politici publice pe termen mediu 3-5 ani, care derivă din strategie și, respectiv, contribuie la implementarea acesteia prin detalierea și concretizarea acțiunilor ce urmează a fi realizate într-un domeniu sau subdomeniu de activitate.	Se acceptă.
	<i>La proiectul Programului Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor pentru perioada 2023-2032:</i> <i>Sub aspect conceptual:</i> Analizând conținutul programului prin prisma prevederilor <i>Regulamentului cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice</i> , aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 386/2020</i> , constatăm faptul că acesta nu este raliat la prevederile <i>Hotărârii citate</i> , nici ca structură nici ca conținut. Totodată, atragem atenția asupra faptului că dispozițiile normative ale art. 24 din <i>Legea nr. 100/2017</i> , menționează expres că documentele de politici sunt instrumente de decizie care abordează problemele existente într-un anumit domeniu și care definesc căile de soluționare a problemelor respective. Alineatul (3) al articolului menționat <i>supra</i> , stipulează că tipurile și structura documentelor de politici, precum și modul de elaborare, aprobare, monitorizare a implementării și de evaluare a acestora se stabilesc de către Guvern.	Se acceptă parțial deoarece Programul derivă din obiectivele stabilite în SND „Moldova Europeană 2030” și Programul de activitate a Guvernului „Moldova vremurilor bune”. Structura s-a adus la cerințele cadrului normativ menționat.
	<i>Hotărârea Guvernului nr. 386/2020</i> stipulează rigorile după care necesită a fi elaborate proiectele de politici publice. Astfel, potrivit prevederilor pct. 5 din <i>Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice</i> , aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 386/2020</i> (în continuare – <i>Regulamentul</i> , aprobat prin	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Hotărârea Guvernului nr. 386/2020), strategia și programul sunt documente de politici publice. Iar potrivit pct. 9 și 10 din același Regulament programul este un document de politici publice pe termen mediu 3-5 ani, care derivă din strategie și, respectiv, contribuie la implementarea acesteia, fiind constituit din partea descriptivă și planul de acțiuni.</p> <p>În contextul celor menționate, reieșind din conținutul actual al programului, acesta fiind mai mult un document de planificare, precum și, în vederea însușirii celor menționate <i>supra</i>, se recomandă autorului revizuirea întregului proiect, inclusiv al Planului, în scopul schimbării tipologiei documentului și ralierei la prescripțiile normative ale <i>Hotărârii Guvernului nr. 386/2020</i>, ceea ce va facilita procesele de implementare și monitorizare, inclusiv, va facilita evaluarea impactului produs și corespunderea acestuia celui scontat.</p> <p>Elaborarea unui document de politici de calitate ar exonera statul de dublarea eforturilor și cheltuieli nejustificate, dar primordial și din considerentul importanței problemei reîmpăduririi, ce urmează a fi soluționată.</p>	
	<p>Sub aspect redacțional: Din parafa de aprobare se va exclude cuvântul „Anexă” ca fiind excedent.</p>	Se acceptă.
	<p>În continuare, menționăm că, proiectul Programului necesită a fi revizuit și din punct de vedere structural, or, structura acestuia nu corespunde prevederilor art. 53 din <i>Legea nr. 100/2017</i>. Astfel, remarcăm că, în funcție de complexitatea actului normativ, elementele structurale ale actului normativ pot fi grupate după cum urmează:</p> <p>a) articolele și punctele – în secțiuni, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre arabe. În cazul unor acte normative complexe, articolele și punctele pot fi grupate mai întâi în paragrafe și/sau subsecțiuni;</p> <p>b) secțiunile – în capitole, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre romane;</p> <p>c) capitolele – în titluri, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre romane;</p> <p>d) în cazul actelor normative complexe, titlurile pot fi grupate în părți sau cărți, însemnate succesiv cu numere ordinare scrise cu litere.</p> <p>Paragrafele, subsecțiunile, secțiunile, capitolele, titlurile, părțile și cărțile se denumesc prin exprimarea sintetică a reglementărilor pe care le cuprind. Gradul de divizare mai mare se</p>	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>aplică după folosirea gradului de divizare mai mic.</p> <p>Prin prisma aspectelor date, urmează a fi revizuite și ajustate corespunzător prevederile întregului proiect al Programului, iar numerotarea Capitolelor se va face în ordine consecutivă și expunerea cu utilizarea cuvântului „Capitolul”.</p>	
	<p>La capitolul 1:</p> <p>Cu referire la notele din subsol/trimiterile, subliniem că, acestea nu sunt parte constitutivă a actului normativ, fapt pentru care dispozițiile incluse în aceste note, recomandăm a fi încadrate în textul de bază (observație valabilă în tot cuprinsul proiectului).</p>	Se acceptă.
	<p>Tot aici, sugerăm evitarea folosirii cratimei „-” în marcarea textelor actelor normative, întrucât aceasta nu este recomandată de normele de tehnică legislativă.</p>	Se acceptă.
	<p>La capitolul 2, precum și la alte capitole din proiect, unde este utilizat semnul grafic „●”, menționăm că acesta nu este element constitutiv al actului normativ. Prin urmare, dispozițiile se vor numerota în corespundere cu art. 52 al <i>Legii nr. 100/2017</i>.</p>	Se acceptă.
	<p>Cu referire la Figura 1, se va asigura respectarea regulilor tehnicii legislative potrivit cărora tabelele, figurile, anexele trebuie să aibă un temei-cadru în textul actului normativ și să se refere exclusiv la obiectul determinat prin norma de trimitere. De asemenea, se vor revedea toate figurile și tabelele din proiect, în vederea corespunderii denumirii acesteia cu obiectul de reglementare determinat prin norma de trimitere. Similar se va proceda și cu celelalte figuri inserate în cuprinsul întregului proiect al Programului.</p>	Se acceptă.
	<p>La capitolul 4:</p> <p>Dispozițiile capitolului dat se vor analiza suplimentar. Astfel, obiectivele specifice urmează a fi reformulate pentru a fi SMART. SMART este un acronim al caracteristicilor considerate esențiale pentru corecta formulare a unui obiectiv. Aceste caracteristici sunt următoarele: S – specific; M – măsurabil; A – accesibil; R – relevant; T – încadrat în limite de timp.</p> <p>Un obiectiv specific urmează să fie foarte clar exprimat și să nu lase loc de îndoieli. Un obiectiv specific diferă, în primul rând, de unul general. El vizează rezultate concrete, iar nu rezultate în general.</p> <p>Măsurabil – înseamnă că un obiectiv poate fi cuantificat, fie cantitativ, fie calitativ. Un obiectiv măsurabil este cel care permite stabilirea cu exactitate a faptului că a fost atins ori nu sau în ce măsură a fost atins. De asemenea, un obiectiv măsurabil permite monitorizarea</p>	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>progresului atingerii lui.</p> <p>Accesibil – înseamnă că un obiectiv poate fi într-adevăr atins cu capacitatea și resursele disponibile.</p> <p>Relevant – înseamnă că realizarea obiectivului contribuie la impactul vizat de documentul de politici. Realizarea unui obiectiv trebuie să contribuie în mod esențial la atingerea unui obiectiv mai mare, mai general. Relevanța obiectivului se evaluează în raport cu acest obiectiv mai general. În acest sens, el trebuie să vizeze un anumit impact.</p> <p>Încadrat în limite de timp – înseamnă că obiectivul conține și data până la care este prevăzut a se realiza.</p>	
	<p>Totodată, la pct. 4.4, acțiunea 4.1 „Perfectarea cadrului normativ special”, referința la actul normativ indicat se va expune ținând cont de prevederile art. 42 alin. (5) și art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017, astfel încât la indicarea datei de adoptare a actului normativ să se indice numărul de ordine, ca element de identificare, la care să se adauge anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”, conform următorului exemplu: „Legea nr. 440/1995” (obiecție valabilă și pentru capitolul 7 și restul situațiilor similare din proiect).</p>	Se acceptă.
	<p>Capitolul 7, prin care sunt stabilite dispozițiile privind alocarea, înființarea și transmiterea terenurilor, se va revizui sub aspect conceptual, întrucât astfel de dispoziții nu pot constitui obiectul de reglementare al unui document de politici. În context, se va ține cont că bazele juridice ale ameliorării prin împădurire a terenurilor degradate, procedurile de identificare a unor astfel de terenuri, precum și sursele de finanțare sunt stabilite prin <i>Legea nr.1041/2000 pentru ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate</i>, iar modul de împădurire a terenurilor degradate proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale (comune, orașe, municipii), precum și a terenurilor degradate proprietate privată (persoane fizice și juridice) este reglementat prin <i>Regulamentul privind efectuarea lucrărilor de împădurire a terenurilor degradate proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale și a terenurilor degradate proprietate privată, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1186/2016</i>. În altă ordine de idei, la capitolul 10 se va revedea obligația pentru primării din alineatul trei, care urmează a fi reformulată și expusă cu titlu de recomandare pentru autoritățile administrației publice locale, având în vedere principiul autonomiei locale,</p>	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<i>conform căruia, în exercițiul atribuțiilor sale, administrația publică locală este autonomă în limitele prevăzute de lege.</i>	
	<i>La proiectul Planului de acțiuni:</i> Denumirea Programului din titlul Planului se va ralia la prevederile pct. 1 din proiectul hotărârii.	Se acceptă.
	Concomitent, analizând proiectul Planului de acțiuni prin prisma cerințelor structurale prevăzute în pct. 12 din <i>Regulamentul</i> , aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 386/2020</i> , se atestă faptul că, pe lângă rubricile: <i>obiective specifice, acțiuni, indicatori țintă, cost estimativ, termen limită, instituție responsabilă</i> , Planul de acțiuni mai conține și rubrica „ <i>Rezultat scontat</i> ”, rubrică care, nu se încadrează în structura unui plan de acțiuni. Prin urmare, menționăm că Planul, ca parte componentă a programului, necesită a fi ajustat, în vederea raliei la prevederile pct. 12 din <i>Regulamentul</i> menționat <i>supra</i> , or, rubrica „ <i>Rezultat scontat</i> ”, nu se regăsește aici.	Se acceptă.
	Totodată, relevăm necesitatea revizuirii denumirii obiectivului specific nr. 3, deoarece în partea narativă denumirea acestuia diferă de denumirea inserată în proiectul planului de acțiuni, iar potrivit pct. 12 sbp. 1) din <i>Regulamentul</i> , aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 386/2020</i> , obiectivele specifice sunt preluate din partea descriptivă a programului.	Se acceptă.
	La rubrica „ <i>Termen limită/cadrul de timp</i> ”, termenul de realizare a acțiunilor va fi indicat cel la care acțiunea urmează a fi finalizată, iar monitorizarea realizării acesteia poate fi urmărită anual prin intermediul indicatorului (ex. numărul evenimentelor desfășurate anual).	Se acceptă.
	Adițional, remarcăm faptul că la rubrica „ <i>Surse de finanțare</i> ”, sunt indicate abrevieri, precum „BS” și „SI”. Respectiv, o astfel de referință nu poate fi valabilă, dat fiind faptul că nu oferă claritate, motiv pentru care se va evita utilizarea acestora. Mai mult decât atât, în conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. i) din <i>Legea nr. 100/2017</i> , exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicare acestora în text, la prima folosire, or, se elaborează o listă separată de abrevieri cu explicarea acestora.	Se acceptă.
	Subsidiar, menționăm că, în proiectul planului de acțiuni este necesară revizuirea numerotării elementelor structurale, deoarece nu este în ordine consecutivă.	Se acceptă.
Ministerul	Cu referire la indicația Cancelariei de Stat prin care se solicită examinarea proiectului	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Afacerilor Interne (Nr. 43/480 din 01.02.2023)	<p>hotărârii Guvernului pentru aprobarea „Programului Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor pentru perioada 2023-2032 și Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027” (număr unic 1012/MM/2022), atragem atenția la acțiunea 5.3 din Capitolul 4. Obiectivele specifice, care identifică Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru situații de Urgență) în calitate de autor co-responsabile pentru consolidarea capacităților de protecție antiincendiară în pădurile nou plantate.</p> <p>În acest context, specificăm că organizarea măsurilor enunțate necesită a fi organizate având ca bază Regulamentul securității antiincendiară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 740/2003, care stabilește în mod prioritar competențele autorității silvice centrale și ale altor gestionari de terenuri din fondul forestier, cum ar fi întreprinderile silvice (pct. 2 și pct. 23 din Regulament), în raport cu prevenirea și stingerea incendiilor. La fel, vor fi luate în considerație prevederile Cap. XVI. Fondul forestier din Regulile generale de apărare împotriva incendiilor în Republica Moldova, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 847/2022. Menționăm că aportul Ministerului Afacerilor Interne întru realizarea Planului de acțiuni va fi realizat reieșind din competențele atribuite prin actele normative în vigoare.</p>	Se acceptă.
Cancelaria de Stat (Nr. 21-113-618 din 23.01.2023)	<p>Concluzii și recomandări În vedere conformării proiectului Programului la cerințele de calitate și conformitate a documentelor de politici publice, se vor considera următoarele obiecții și recomandări:</p> <p><i>La proiectul Hotărârii de Guvern:</i></p> <p>1. Punctul 3. se va reformula în vederea expunerii coerente a prevederilor. Totodată, acesta se va completa cu un punct suplimentar privind perioada de elaborare și prezentare Guvernului a rapoartelor de evaluare intermediară și finală a Programului.</p> <p><i>La Program:</i></p> <p>2. Recomandăm completarea capitolului 1. Introducere cu argumentele necesare pentru justificarea perioadei de implementare a Programului, menționând specificul sectorului forestier și alinierea la angajamentele internaționale.</p> <p>3. Referințele la SND, incluse în ultimul alineat de la pagina 3, se vor modifica în conformitate cu conținutul actual al Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030, aprobată prin Legea nr. 315/2022, or SND nu este centrată pe piloni, ci pe obiective generale. Totodată, sintagma „șapte ani” se va substitui cu „8 ani”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă, au fost introduse modificări.</p> <p>Se acceptă (pct 5 etc.).</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	4. Autorul va identifica principale grupuri vulnerabile afectate de problemele expuse în Program, și va descrie impactul problemelor asupra acestora. În măsura disponibilității, date urmează a fi dezagregate în baza criteriilor minime pentru respectarea principiului LNOB (nimeni nu este lăsat în urmă): mediu de trai, sex, vârstă, etnie.	Se acceptă (pct 10-12).
	5. Viziunea PNERP prezentată în ultimul alineat din capitolul 2.1. urmează a fi revizuită în conformitate cu cerințele de formă și conținut statuate în Ghid la capitolul 3.2. Elaborarea vizunii.	Se acceptă.
	6. Se recomandă reformularea scopului PNERP (capitolul 3.1., alin 1). Ca opțiune, propunem: „Dezvoltarea durabilă a sectorului forestier, prin conservarea și extinderea resurselor forestiere naționale, în vederea sporirii rezilienței climatice/socială/economice pe termen lung și satisfacerii necesităților țării în produse și servicii generate de păduri”.	Se acceptă.
	7. La capitolul 3.1., alin 2, sintagma „PNERP va realiza” se va substitui cu „în PNERP sunt planificate”.	Se acceptă.
	8. Se constată că, deși în proiect se face referire la obiectivul general al Programului, acesta nu este inclus în document. În context, autorul va formula obiectivul general al PNERP conform cerințelor de formă și conținut din capitolul 3.3 Stabilirea obiectivelor din Ghid și va asigura includerea acestuia la cap. 3.1. Obiectiv general. Totodată, considerând nivelul avansat de elaborare a proiectului Strategiei de Mediu, în vederea asigurii trasabilității între PNERP și Strategie, se recomandă preluarea și adaptarea obiectivului general pe sector.	Se acceptă.
	9. Pentru o prezentare mai accesibilă și inteligibilă a indicatorilor de impact și de rezultat, care se regăsesc, inclusiv la capitolul 3.2. Rezultate așteptate, indicatorii se vor include în tabel cu următorul conținut minim: indicatorii, valoarea de referință, valoarea țintă intermediară, valoarea țintă finală, sursa/furnizor de date. Indicatorii vor fi formulați cu respectarea principiilor: relevanță, dezagregare, inteligibilitate, accesibilitate și claritate și vor conține valori de referință, în măsura relevanței și disponibilității datelor se va asigura dezagregarea indicatorilor conform criteriilor minime de dezagregare. Suplimentar, se recomandă preluarea indicatorilor de impact și de rezultat relevanți din Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și Hotărârea Guvernului nr. 953/2022 cu privire la aprobarea cadrului național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030. Subsecvent, propunem completarea Programului cu proiectarea unor	Se acceptă parțial, aspectele respective se conțin în pct. 3-4 al proiectului de hotărâre, precum și în capitolele VIII și IX din PNERP, care au fost parțial modificate/completate.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	mecanisme/măsură prin care se va asigura generarea, colectare și procesarea datelor statistice relevante în sector, inclusiv indicatori dezagregați.	
	10.În capitolul 4. Obiectivele specifice, termenul „acțiune” la orice formă gramaticală se va substitui cu „activitate”. Or, „activitatea” este o noțiune mai vastă, care presupune un ansamblu de acțiuni. Totodată, autorul va realiza modificarea și în Planul de acțiuni prin substituirea noțiunilor.	Se acceptă.
	11.În vederea respectării integrale a principiului SMART (simplu, măsurabil, acceptabil, realizabil, fixate în timp), pentru obiectivele specifice ale PNERP, se recomandă prezentarea indicatorilor de rezultat corespunzători fiecărui obiectiv, imediat după expunerea acestuia.	Se acceptă parțial, activitățile proiectate pentru atingerea obiectivelor s-au redactat și corespund principiului SMART. De asemenea, indicatorii de rezultat sunt cuantificați și expuși pentru fiecare măsură propusă în Planul de acțiuni pentru atingerea obiectivelor specifice.
	12.Reieșind din considerentul că, de cele mai multe ori, impactul unei politici poate fi apreciat pe termen lung, fiind o activitate complexă, recomandăm excluderea exigenței de apreciere a impactului scontat în rapoartele anuale, prevăzută în alin. 1 din capitolul 10. Raportul anual urmând să aibă doar rol de monitorizare a gradului de realizare al Planului de acțiuni și a nivelului de atingere a indicatorilor de rezultat.	Se acceptă parțial, rapoartele anuale sunt elemente ale monitorizării indicatorilor operativi, iar capitolele VIII și IX (fost X) din PNERP, au fost parțial modificate/completate.
	13.Capitolul 10. Proceduri de raportare, monitorizare și evaluare se va completa cu informații privind evaluarea intermediară și finală a Programului, instituțiile responsabile de realizarea rapoartelor de monitorizare și evaluare, și termenul limită de prezentare a rapoartelor în adresa Guvernului. Pentru descrierea procedurilor de monitorizare, evaluare și raportare se recomandă aplicarea metodelor prezentate în Ghidul metodologic pentru evaluarea intermediară și ex-post a politicilor publice 2 , aprobat prin ordinul Secretarului General al Guvernului nr. 89 din 20.12.2022.	Se acceptă. Raportarea trimestrială va fi efectuată în baza ordinului Ministerului Mediului.
	14. Capitolul 10 include o serie de acțiuni suplimentare, puse în responsabilitatea autorităților publice locale și a persoanelor fizice și juridice, astfel se recomandă descrierea modului de monitorizare și a instrumentelor de control pentru implementării acestora.	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La Planul de acțiuni: 15. În coloana Termen limită se va indica termenul limită de realizare a acțiunilor în formatul trimestru-an. Pentru acțiunile cu caracter periodic sau permanent se va indica termenul limită de raportare anuală.</p>	Se acceptă parțial (vezi propunerea Ministerului Justiției la același subiect).
	<p>16. Titlul coloanei „Indicatori țintă” se va substitui cu „Indicatori de produs”. Indicatorii urmează a fi revizuiți și formulați conform cerințelor expuse în Ghid la capitolul 3.4. Elaborarea indicatorilor. (e.g. indicator de produs pentru acțiunea 1.1.1.: nr. de hotărâri de Guvern aprobate).</p>	Se acceptă.
	<p>17. Se va prezenta descifrarea abrevierilor utilizate în coloanele Instituției responsabile și Surse de finanțare.</p>	Se acceptă, s-a completat.
	<p>La Nota informativă: 18. Punctul 7 Avizarea și consultarea publică a proiectului, se va completa cu informații privind implicarea și consultarea părților interesate în procesul de elaborare a proiectului. În cazul nivelului redus de participare, proiectul se va transmite direcționat spre consultare părților interesate, inclusiv către Congresul Autorităților Locale din Moldova, mediul academic de profil, organizațiile nonguvernamentale pe domeniu, ș.a. Copia raportului de evaluare a calității și conformității proiectului Programului se transmite spre notificare Ministerului Finanțelor.</p>	Se acceptă, Nota a fost completată. Ase vedea consultările publice.
<p>Consultări publice organizate de Ministerul Mediului/Agencia Moldsilva/ ICAS în perioada iulie-noiembrie 2022 (26 ședințe, 634 participanți: primari; ingineri cadastrali; reprezentanți APL</p>	<p>1. Cadrul normativ care vizează schimbarea categoriei de destinație pentru terenurile alocate sub activități de împădurire (Codul funciar, Codul silvic etc.) este ambiguu, cu multiple imperfecțiuni.</p>	Se acceptă, în PNERP s-a inclus obiectivul specific 4: Îmbunătățirea cadrului normativ și instituțional de reglementare a activităților din domeniul forestier.
	<p>2. APL dețin actualmente circa 20% din FFN, în rezultatul implementării PNERP suprafața gestionată și ponderea vor crește semnificativ. Pentru a asigura gestionarea durabilă a resurselor forestiere locale este nevoie de dezvoltarea capacităților de personal APL.</p>	Se acceptă, în PNERP s-au inclus măsuri care vizează (de exemplu activitatea 4.3.4: sesiuni de instruire a personalului UAT; 28 seminare; 700 persoane).
	<p>3. În același context este necesară dezvoltarea capacităților locale de producere a MFR,</p>	Se acceptă, în PNERP este inclusă

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
nivelul II; IPM etc.)	aceasta ar contribui și la activizarea participării APL în PNERP, ar oferi locuri suplimentare de lucru etc.	activitatea 2.4. care prevede susținerea consolidării capacităților pepinierelor forestiere private și comunale.
Consultări publice organizate de Ministerul Mediului/Agencia Moldsilva/ ICAS în data de 31.01.2023	În Strategie și Plan nu este destulă atenție pentru pregătirea caderelor, inclusiv prin trimiterea tineretului în universitățile din străinătate (România; Lvov — Ucraina);	Se acceptă parțial, Obiectivul 5 conține un set de activități destinate instruirii personalului silvic (4.3.2-4.3.5). De asemenea, se menționează că PNERP nu este un document de politici care se referă la toată activitatea sectorului forestier. Aspectele respective se vor conține mai accentuat în Programul Național privind Dezvoltarea Durabilă a Sectorului Forestier
	Totoada, procentajul plantării puietilor cu sistemul radicular protejat în textul actual este prea mic. Trebuie sa fie cel puțin dublat.	Se acceptă parțial, PNERP și PA1 în versiunea curentă prevede o pondere de 30-40% puieti cu sistem radicular protejat, fiind determinată de structura terenurilor identificate la etapa inițială. La etapa dezvoltării capacităților de creștere a MFR în condiții industriale, precum și elaborarea PA2 se presupune că ponderile respective vor spori, dar vor depinde de structura terenurilor destinate PNERP.
	Totodată, sunt comentarii pentru secțiunea Riscurilor. În locul riscului agresiunii Federației Ruse mai bine de scris - instabilitatea regională.	Se acceptă.
	Tot trebuie de numit dintre riscuri: - schimbarea vectorului politic al guvernului în rezultatul alegerilor parlamentare; - lipsa fondurilor pentru realizarea Strategiei și Planului; - managementul nesatisfăcător al Planului și corupția (decizia — invitația specialistilor din	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	EU pentru management al proiectului etc.); - lipsa sau deficitul cadrelor pentru implementarea satisfăcătoare;	